

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 8813

Tarih : 31.10.2021

10/1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hakkâri'nin zorlu coğrafi şartları, yoğun heyelan riski ve ağır kış koşulları nedeniyle halkın anayasal güvence altındaki güvenli seyahat hakkı sürekli olarak tehlikeye girmektedir. Özellikle Şemdinli, Yüksekova, Derecik ve Çukurca ilçeleri ile çevre illere bağlanan ana yolların sıklıkla kapanması; sağlık, eğitim ve ticaret gibi temel hizmetlere erişimi kısıtlayarak halkın yaşam kalitesini düşürmektedir. Hakkâri'de devam eden yol ve tünel projelerinin yavaş ilerlemesi, afet durumlarında güvenli ulaşımın sağlanmasını engellemektedir. Jeoloji Mühendisleri Odası'nın bölge raporları, Hakkâri'nin deprem riski altında olduğunu ve alternatif yolların yapılmasının zorunluluğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda, Hakkâri'nin ulaşım sorunlarının tespiti ve bu sorunlara yönelik çözümlerin geliştirilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve bu hususta Anayasa'nın 98'inci İktüdüğüün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

Öznur Bartin
Hakkâri Milletvekili

GEREKÇE

Hakkâri, doğal afetlerin ve heyelan riskinin yüksek olduğu bir coğrafyada yer alır. Özellikle Hakkâri-Şemdinli ve Hakkâri-Çukurca yolları, dağlık alanlardan geçen güzergahları ve heyelan bölgelerinde bulunması nedeniyle sık sık kapanmakta, halkın ulaşım haklarını doğrudan etkilemektedir. Dağlardan kopan büyük kaya parçaları sıklıkla araçların üzerine düşerek, can güvenliğini tehlikeye sokmakta ve bu yollarda meydana gelen kazalarda birçok yurttaş yaralanmakta veya hayatını kaybetmektedir. Örneğin, Hakkâri-Van karayolunda meydana gelen çeşitli kazalar, yol güvenliğinin sağlanamaması nedeniyle halkın sürekli bir tedirginlik yaşamasına yol açmaktadır.

Özellikle ağır kış şartlarında bölgenin alternatifsiz olan ulaşım yolları, kaya düşmesi, heyelan ve çığ gibi meteorolojik olaylara karşı savunmasız hale gelmektedir. Bu durum, yurttaşların acil sağlık ihtiyaçlarını karşılamakta güçlük çekmesine, eğitim hakkından yararlanamamalarına ve ticari hayatlarının kısıtlanmasına neden olmaktadır. Kış mevsiminde bölgede kar yağışı, don olayları ve ağır kış şartları yüzünden ulaşılamaz hale gelen yollar, sadece güvenli ulaşım hakkını değil, halkın yaşam hakkını da tehdit etmektedir.

Şemdinli-Derecik yolunun mevcut güzergâhı, yüksek eğimli ve heyelan riski taşıyan bir bölgeden geçmektedir. Bu tehlikeli coğrafyada yapılan genişletme çalışmaları hem doğaya zarar vermekte hem de alternatif bir yol bulunmadığı için halkı tehlikeye atmaktadır. Yeni yol güzergâhı, heyelan riski nedeniyle iptal edilmiş ve mevcut yol üzerinde genişletme çalışmaları başlatılmıştır. Ancak bu çalışmalar, yeterli güvenlik önlemleri alınmadan ve uygun bir mühendislik değerlendirmesi yapılmadan devam etmektedir.

29 Ekim 2024'te Hakkâri'nin Şemdinli ilçesinde meydana gelen kaza, yol güvenliği sorunlarının ciddiyetini bir kez daha gözler önüne sermiştir. Şemdinli-Derecik kara yolunun 18. kilometresinde, Yaylapınar köyü yakınlarında yol genişletme çalışmaları sırasında, hareket halindeki bir minibüsün üzerine kaya parçaları düşmüş; kaza sonrası kara yolunda uzun araç kuyrukları oluşmuştur. Yol temizlenip güvenlik sağlandıktan sonra ulaşım yeniden açılabilmiştir. Bu tür olaylar, bölgede güvenli ulaşım altyapısının acil ve kaçınılmaz bir ihtiyaç olduğunu çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır.

Çalışmalar esnasında büyük dağ kütleleri yamaçlardan aşağıya indirilmekte, bölge halkı bu durumdan endişe duymaktadır. Şantiye alanının güvenlik önlemleri alınmadan trafiğe açık olması, araç kuyruklarının oluşmasına ve kaza riskinin artmasına sebep olmaktadır. Ayrıca, çalışmanın sürdüğü bölgenin zemini yağışlarla birlikte daha da sıvılaşmakta ve kaya düşmeleri sıklıkla yaşanmaktadır. Bu durum, ağır kış koşullarında bölgede büyük felaketlerin yaşanabileceğine işaret etmektedir.

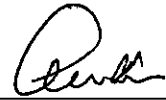
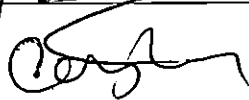
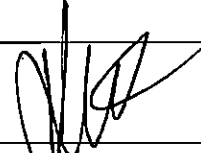
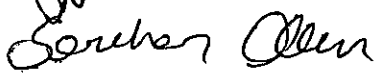
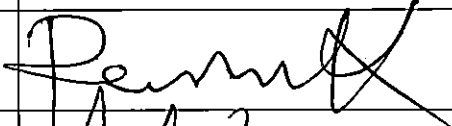
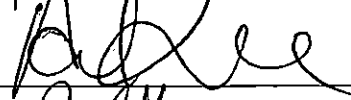
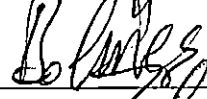
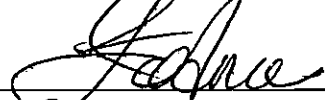
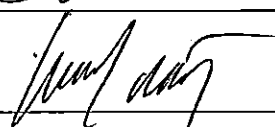
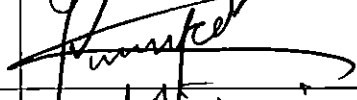
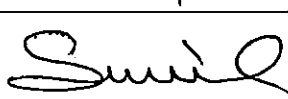
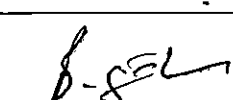
Anayasa'nın 23. Maddesi'nde güvence altına alınan seyahat özgürlüğü, güvenli ve erişilebilir bir ulaşım altyapısına sahip olmayı gerektirir. Hakkâri'de yaşanan heyelan ve doğal afetler nedeniyle mevcut yol altyapısının yetersizliği, bu Anayasal hakkın ihlal edilmesine yol açmaktadır. Alternatif yolların bulunmaması, olası afetlerde müdahale ve kurtarma çalışmalarını da büyük ölçüde zorlaştırmaktadır.

Ayrıca, herhangi bir acil durumda Hakkâri'ye tek bağlantı olan yolların kapanması, bölge halkı arasında tedirginlik yaratmakta ve bölgedeki yaşam koşullarını zorlaştırmaktadır.

Özellikle Yüksekova-Yeniköprü mevkisi gibi kritik ulaşım noktalarında acilen alternatif yollar açılması gerektiği halde, projelerin yavaş ilerlemesi bölge halkının mağduriyetini artırmaktadır. Geçmişte yaşanan kazalarda olduğu gibi, heyelan ve kaya düşmesi gibi olaylarda birçok yurttaş hayatını kaybetmiş veya yaralanmıştır. Bu durum, iktidarın halkın can güvenliğini sağlama görevini yeterince yerine getiremediği konusunda ciddi bir endişe yaratmaktadır.

Hakkâri'de alternatif yolların ve tünellerin yapılması bölge için hayati önem taşımaktadır. Güzeldere ve Hakkâri-Van yolu üzerindeki tünel projeleri başlatılmış ancak yıllardır tamamlanamamıştır. Bu projelerin hızlandırılması, bölge halkının güvenli ulaşım hakkının sağlanması açısından büyük bir ihtiyaçtır. Hakkâri'de bu yollar üzerinde günde binlerce araç geçiş yapmaktadır. Acil bir durumda hastaların Hakkâri'ye veya çevre illere sevk edilmesi zorlaşmakta, zaman zaman yollardaki çökme ve kapanmalar nedeniyle ölümler yaşanmaktadır.

Hakkâri'nin ulaşım sorunlarının tespiti ve bu sorunlara yönelik çözümlerin geliştirilmesi amacıyla bir Araştırma Komisyonu kurulmasını ve Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	